

13.11.2015

MML 4613/00 08/2015

Valtiovarainvaliokunnan maatalousjaosto

Käsiteltävät aiheet: HE 30/2015 vp eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016

Muistio maatalousjaoston kokoukseen 13.11.2015

Maanmittauslaitos lausuu kunnioittaen koskien hallituksen esitystä 30/2015 vp eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016 seuraavaa:

MMM:n pääluokka 30: Mom. 30.70.01 (Maanmittauslaitoksen toimintamenot)

Hallituksen esityksessä vuodelle 2016 ehdotetaan yllä olevalle momentille yhteensä 46,630 milj. euroa. Maanmittauslaitoksen toimintamomentin sisältö muuttui 1.1.2015 lukien, kun siihen yhdistettiin maa- ja metsätalousministeriön Tietopalvelukeskuksen toimintamenoista hallinnonalan tietotekniikkapalveluiden osuus sekä Geodeettisen laitoksen toimintamenot.

Kestävän julkisen talouden edellyttämät säästöt osuvat kipeästi Maanmittauslaitokseen. Leikkausten yhteissumma on kehyskauden lopulla v. 2020 ilman kertaluonteisia eriä 17,8 milj. euroa, mikä vastaa noin 350 henkilötyövuoden vähentämistarvetta. Määrärahaa leikataan yhteensä vajaat 30 % vuoden 2011 laskennallisesta 63 milj. euron tasosta.

(kumulatiivinen laskelma) 30.70.01 Maanmittauslaitoksen toimintamenot (smr2)	Määrärahaleikkaukset (1 000 euroa)						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
- HO-säästö (2012)	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
- ATK-menosäästö (2013)	-1 279	-1 279	-1 279	-1 279	-1 279	-1 279	-1 279
- ATK-menosäästö (2014)	-832	-832	-832	-832	-832	-832	-832
- HO-säästön lisäys	0	-1 350	-1 350	-1 350	-1 350	-1 350	-1 350
- HO-lisäsäästö	0	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
- 0,5 %/v. (laskennallinen vaikutus)	0	-282	-545	-807	-1 068	-1 329	-1 590
- palkkaliukuma (laskennallinen vaikutus)	0	-145	-364	-649	-934	-934	-934
- 50 milj. euron toimintamenosäästö, MML-osuus	0	-620	-620	-620	-620	-620	-620
- Kertaluonteinen säästö	0	-5 000	0	0	0	0	0
- Tutkimusrahoitusuudistus	-9	-228	-831	-1 196	-1 196	-1 196	-1 196
- Hallinto/Maa- ja metsätalous (HO 2015)	0	0	-4 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
- Kirjanpidon keskittäminen (HO 2015)	0	0	0	-51	-157	-209	-209
- Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	0	0	-157	-262	-525	-628	-786
- Toimintamenosäästö (HO 2015)	0	0	-170	AUKI	AUKI	AUKI	AUKI
- Yhteiskuntasopimuksen säästö	0	0	0	AUKI	AUKI	AUKI	AUKI
Vaikutus yhteensä	-5 120	-15 736	-16 148	-16 046	-16 961	-17 377	-17 796

Edellisellä hallituskaudella tehtyjen säästöpäätösten seurauksina vuosien 2012 - 2015 talousarviossa toimintamenoihin tehtyt pysyvät leikkaukset ovat yhteensä 10,736 milj. euroa. Pysyvät määrärahaleikkauksien lisäykset kasvattavat leikkaussumman talousarviovuonna 2016 yhteensä 16,148 milj. euroon vuoden 2011 tasoon verrattuna. Kehyskaudella määrärahaleikkaukset lisääntyvät jo tehtyjen päätösten mukaisesti vielä 1,648 milj. eurolla.

13.11.2015

MML 4613/00 08/2015

Maanmittauslaitos rahoittaa lähes kaksi kolmasosaa toimintamenoistaan erilaisella tulorahoituksella, joten tuloissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat talousarvioleikkausten ohella olennaisesti laitoksen toimintaan. Alhainen talouskasvu on vaikuttanut maksullisten maanmittaustoimitusten ja kirjaamisasioiden kysynnän määrään. Taantumalla on ollut ja tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia laitoksen toimintaan, sillä viimeisten vuosien 3 - 6 % kysynnän lasku on tarkoittanut vähintään 2,0 milj. euron vuosittaista tulojen alenemista. Tulojen laskun ennakoidaan jatkuvan edelleen.

Vastuu maatalouspolitiikan toimeenpanon it-ratkaisuista siirtyi Maanmittauslaitokselle kulu-
van vuoden alusta. Maanmittauslaitos pyytääkin kiinnittämään erityistä huomiota maataloustukien toimeenpanon rahoitukseen, koska sillä on välillisesti merkittävä vaikutus Maanmittauslaitoksen kykyyn vastata tukien hallinnoinnin ja koko maatalouspolitiikan toimeenpanon haasteisiin tuottamiensa it-ratkaisujen muodossa.

Kestävän julkisen talouden vuoksi talousarviossa kohdennetut leikkaukset ovat ymmärrettäviä, mutta niiden kohdentaminen ja toteuttaminen pitävät sisällään ongelmia. Erityisesti Maanmittauslaitoksen osalta on huomioitava, että omakustannusarvoon perustuvassa maksullisessa ja yhteisrahoitteisessa toiminnassa kustannussäästöt tulee maksuperustelain nojalla kohdentaa asiakkaille. Kehyslaskelmissa arviolta noin 0,2 milj. euron talousarviorahoituksella katettaviin kirjanpidon ja hankinnasta maksuun -prosessien kustannuksiin kohdistuu yhteensä noin 1,0 milj. euron leikkaus. Säästövelvoite ei ole linjassa viraston ko-
tehtäviin käyttämän henkilöstöresurssin kanssa. Maanmittauslaitos pitää haasteellisenä myös palkkaliukumien perusteella tehtyä leikkausta. Kehysten tavoitteena on rajoittaa valtion palkkaliukuma yleisten työmarkkinoiden keskimääräiselle tasolle, mikä on ollut viime vuosien aikana noin 0,44 prosenttia palkkasummasta. Maanmittauslaitos on jo selvästi päässyt ja tulee säilyttämään tiukan palkkauspoltiikan vuoksi palkkaliukumansa alle tämän tason. Koska tavoite saavutetaan ja liukumia varten ei ole myönnetty erikseen rahoitusta, laitos katsoo kehyskaudella yhteensä 0,9 milj. euron leikkauksen olevan perusteeton.

Maanmittauslaitos katsoo, että vuoden 2016 toiminnasta voidaan selviytyä esityksen mukaisella rahoituksella ja laitoksen siirtomäärärahakannalla. Maanmittauslaitos jatkaa toimintansa kehittämistä siten, että sen tehtäviä ja muuta toimintaa voidaan sopeuttaa määräraha-kehukseen. Laitoksen henkilöstön määrä on vähenemässä luonnollisen poistuman kautta ja henkilötyöpanosta on voitu ja tulevaisuudessa voidaan korvata tietojärjestelmien tehokkaalla hyödyntämisellä. Kriittisen osaamisen korvaaminen tulee kuitenkin suorittaa uusien henkilöiden rekrytoinnilla. Tietojärjestelmien välttämätön kehittämistyö, jota tähän saakka on tehty siirtyvien määrärahojen turvin ja Metsähovi-investoinnin loppuunsaattaminen ovat vaarassa kehysleikkausten johdosta. Laitos haluaakin esittää huolensa määrärahan riittävyydestä ja sen vaikutuksista toimintaan kehyskaudella, sillä nettomäärärahaan kohdistuvat leikkaukset kasvavat kestävämmälle tasolle tulorahoituksen vähentyessä.

13.11.2015

MML 4613/00 08/2015

MMM:n pääluokka 30: Mom. 30.70.40 (Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot)

Hallituksen esityksessä vuodelle 2016 ehdotetaan yllä olevalle momentille yhteensä 4,0 milj. euroa. Määräraha käytetään peltotilusjärjestelyissä uuden tilussijoituksen edellyttämiin mukauttamistoimiin (ojitukset ja viljelystiet). Määrärahasta palautuu valtiolle lähes puolet maanomistajien maksuosuuden myötä. Vuoden 2011 tilinpäätöksen mukaan tukemismenoja käytettiin 7,0 milj. euroa ja vuosina 2012 - 2014 vuosittain 4,5 - 5,0 milj. euroa. Kuluvan vuoden talousarvio osoittaa kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuviin menoihin yhteensä 5,0 milj. euroa.

Vuosina 2008 - 2011 tilusjärjestelyjen tuotanto oli mitoitettu noin 7 milj. euron vuosittaiseen tukemistasoon ja sen seurauksena tuotanto on vuosittain ollut noin 10 000 ha. Vuodesta 2012 alkaen tukemismäärärahan taso on ollut alhaisempi ja uudelleen järjesteltyjen pelto-alueiden määrä on vähentynyt. Vuosina 2012 - 2014 tilusjärjestelyjä voitiin edistää vuosittain vain keskimäärin 8 400 hehtaarin osalta. Tilusjärjestelytoiminnassa on tehty viime vuosina useita tehostamistoimenpiteitä, joilla vuoden 2015 tuotantotavoite on saatu nostettua 9 300 hehtaariin. Uusien hankkeiden käynnistämisen viivyttäminen tulee näkymään tuotantomäärissä jo vuonna 2016. Määrärahan pienenemisen 4,0 milj. euroon vuonna 2016 arvioidaan pudottavan tilusjärjestelyjen määrää kolmanneksella noin 6 200 hehtaariin.

Leikkaukset kohdistuvat voimakkaimmin peltoalueiden tilusjärjestelyihin, koska määrärahaa rahoitetaan tilusjärjestelyn yhteydessä toteutettavia tie- ja kuivatushankkeita. Toimintaa joudutaan sopeuttamaan esitetylle määrärahatasolle, koska etenemissuunnitelmat on tähän saakka mitoitettu 5 milj. euron vuositasolle vuoteen 2019 saakka

Maa- ja metsätalousministeriön tekemien rahoituspäätösten toteuttamiseen tarvittaisiin tuleville vuosille 17,6 milj. euroa, jotta nyt käynnissä olevat hankkeet saadaan valmiiksi. Määrärahan tason laskun takia monen tilusjärjestelyjen toteuttamisaika tulee venymään usealla vuodella. Etusijalle on laitettu ne tilusjärjestelyt, jotka ovat päättymässä tai joissa tilukset vaihtuvat vuoden 2016 aikana. Uusia tilusjärjestelyjä ei toistaiseksi viedä eteenpäin.

Maa- ja metsätalousministeriö on kutsunut 19.10.2015 johtaja Timo Potkan selvitysmieheksi selvittämään tilusjärjestelytoiminnan kehittämistä. Lisäksi selvitysmiehen tulee tehdä ehdotus mm. siitä, miten uusjaoilla kyettäisiin asiakaskysyntään perustuen parantamaan kiinteistörakennetta ilman, että toimintaa tuetaan valtion varoin tukemismäärärahalla.

Arvo Kokkonen
pääjohtaja